

Projekt ESS: Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014
Aktivnost 2: Ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja
Naloga 2: Strokovna podpora za izvajanje pristopa vrednotenja neformalno pridobljenega znanja odraslih

VPRAŠALNIK IN SMERNICE ZA VREDNOTENJE KOMPETENCE DIGITALNA PISMENOST

- ▮ **NAVODILA ZA UPRABO VPRAŠALNIKA**
- ▮ **VPRAŠALNIK**
- ▮ **SMERNICE ZA INTERPRETACIJO REZULTATOV**

Pripravila Vera Mlinar

ACS, 2013

Projekt financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja« in prednostne usmeritve »Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.«

Projekt ESS: Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014
Aktivnost 2: Ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja
Naloga 2: Strokovna podpora za izvajanje pristopa vrednotenja neformalno pridobljenega znanja odraslih

VPRAŠALNIK IN SMERNICE ZA VREDNOTENJE KOMPETENCE DIGITALNA PISMENOST

Vprašalnik za merjenje kompetence digitalna pismenost je sestavljen iz:

- a. samoevalvacijskega vprašalnika za merjenje kompetenc vsakdanjega življenja (za namen ugotavljanja rabe kompetence digitalna pismenost v vsakdanjem življenju),
- b. evalvacijskega vprašalnika, namenjenega svetovalcem in ocenjevalcem v postopkih vrednotenja za merjenje razvitosti digitalne kompetence.

Vprašalnik za merjenje kompetenc vsakdanjega življenja je orodje, ki smo ga predhodno razvili v okviru projekta Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2009 do 2011 in ga z navodili za uporabo dopolnili v letu 2012, tako da ga tu ne bi posebej opisovali.

Evalvacijski vprašalnik ter navodila za njegovo rabo pa bodo podrobneje predstavljena v nadaljevanju.

Navodila za uporabo vprašalnika

Samoevalvacijski ter evalvacijski vprašalnik za merjenje kompetence digitalna pismenost se lahko izpolnjuje:

- a. po načinu papir – svinčnik
- b. v elektronski obliki.

Oba vprašalnika se izpolnjujeta individualno, izpolnjevanje teh ni časovno omejeno. Pomembno je izpostaviti, da sta oba vprašalnika namenjena dejanskemu ugotavljanju razvitosti kompetence digitalna pismenost in to mora biti tudi temeljni namen rabe teh vprašalnikov.

Pri izpolnjevanju samoevalvacijskega vprašalnika za merjenje kompetenc vsakdanjega življenja mora dati svetovalci kandidatu vsa potrebna in ustrezna navodila za reševanje tega, kandidatu po potrebi med reševanjem tudi pomaga. Sicer pa samoevalvacijski vprašalnik

Projekt financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja« in prednostne usmeritve »Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.«

izpolnjuje kandidat sam, njegovi odgovori pa so prva informacija svetovalcu o kandidatovih izkušnjah na področju rabe informacijsko komunikacijske tehnologije na podlagi katere si svetovalec oblikuje prvo (grobo) sliko o kandidatovih znanjih, spretnostih in kompetencah na tem področju.

Bolj poglobljeno povratno informacijo o razvitosti digitalne kompetence pri kandidatu pa svetovalec dobi s pomočjo evalvacijskega vprašalnika. Evalvacijski vprašalnik izpolnjuje kandidat v sodelovanju s svetovalcem. Svetovalec naj najprej kandidatu razloži temeljni namen reševanja vprašalnika ter mu pojasni pomen resničnega odgovarjanja na zastavljena vprašanja in trditve. Hkrati pa bo ob skupnem reševanju vprašalnika svetovalec kandidatu sprti pojasnjeval nejasnosti ter spremljal posameznikov razmislek ob posameznih trditvah. Za razliko od odgovorov iz samoevalvacijskega vprašalnika vsakdanjega življenja, na podlagi katerih svetovalci dobijo prvi okvir za nadaljnje ugotavljanje razvitosti kompetence digitalna pismenost, predstavljajo odgovori iz evalvacijskega vprašalnika dobro podlago za svetovalčevo oceno razvitosti digitalne kompetence.

Vprašanja zajeta v evalvacijskem vprašalniku oziroma trditve, ki jih kandidat ocenjuje so usklajene s standardi znanj, spretnosti in kompetenc v programu Računalniška pismenost za odrasle (Uradni list RS št. 54/2005, dostopen na spletni strani: http://programoteka.acs.si/PDF/racunalniska_pismenost_za_odrasle.pdf) ter z zahtevami za pridobitev potrdila European Computer Driving Licence (ECDL, dostopen na spletnem naslovu: <http://www.ecdl.si/>). Na tak način smo želeli doseči večjo transparentnost potrdila, pridobljenega v postopku vrednotenja neformalno pridobljenega znanja.

VPRAŠALNIK ZA VREDNOTENJE KOMPETENCE DIGITALNA PISMENOST

Ime in priimek: _____

Pred vami je vprašalnik za merjenje kompetence digitalna pismenost. Vse trditve v vprašalniku se nanašajo na določena vedenja in opravila v zvezi z rabo informacijsko komunikacijske tehnologije. Natančno preberite vsako izmed njih in jo ocenite, koliko se strinjate, da drži za vas. Vsako trditev lahko ocenite z eno od treh ocen: **0 – Sploh ne drži zame, 1 – Delno drži zame, 2 – Drži zame.**

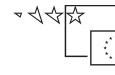
Trditve ocenite tako, da obkrožite eno od številskih ocen. Poskrbite, da boste ocenili vse trditve, saj bodo v nasprotnem rezultati neuporabni. Pri tem vprašalniku so vsi vaši odgovori pravilni. Odgovarjajte iskreno, da bodo rezultati za vas uporabni. Če kakšne trditve ne razumete dobro, jo preden nanjo odgovorite, razjasnite s pomočjo svetovalca.

Št.	Trditev	Ocena kandidata		
1.SKLOP: TEMELJNA INFORMACIJSKA ZNANJA				
1.	Poznam glavne dele računalnika (procesor, trdi disk, vhodne in izhodne enote, vrste pomnilnikov)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
2.	Poznam glavne vhodne enote za vnos podatkov v računalnik (miška, tipkovnica, skener)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
3.	Poznam običajne izhodne enote za prikaz izdelanega s pomočjo računalnika (monitor, zvočniki, tiskalnik)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
4.	Znam pravilno vklopiti in izklopiti računalnik ter uporabiti tipko Ponovni zagon	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
5.	Znam uporabljati osnovne in funkcijske tipke	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
6.	Poznam funkcije posebnih tipk (Enter, Ctrl, Alt, Tab, Caps lock)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame

7.	Uporabljam različne funkcije tipk miške (enojni klik, dvoklik, vlečenje z miško, izbiranje z miško)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
8.	Znam poiskati program v meniju Start ter znam dodati elemente v meniju Start	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
9.	Znam poiskati datoteke ali mape	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
10.	Poznam pogostejše ikone na namizju (ikone za programe, bližnjice, mape, datoteke, koš) ter jih znam izbirati in premikati	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
11.	Poznam in ločim različne nosilce podatkov (trdi disk, CD-rom, usb)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
12.	Znam izdelati, preimenovati in izbrisati mapo	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
13.	Poznam osnovne tipe datotek (datoteko izdelano z urejevalnikom besedil, preglednico, slike, avdio, video, stisnjene datoteke)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
14.	Znam odpreti, kopirati, premikati in izbrisati datoteke	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
15.	Znam obnoviti datoteko iz koša	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
16.	Vem kaj je virus in poznam njegove učinke	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
17.	Poznam pomen protivirusnih programov	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
2. SKLOP: IZDELAVA IN OBLIKOVANJE BESEDIL				
18.	Znam odpreti in zapreti program za urejanje besedil	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
19.	Znam odpreti nov dokument in vstaviti besedilo	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
20.	Znam shraniti dokument na disk ali na usb	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
21.	Znam shraniti dokument pod drugim imenom (Shrani kot/Save as....)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
22.	Znam odpreti že izdelan dokument ter ga zapreti	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame

23.	Znam preklapljati med odprtimi dokumenti	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
24.	Znam izbrisati besedilo s pomočjo brisalke (Delete) ali vračalke (Backspace)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
25.	Znam uporabiti funkcijo Zamenjaj (npr. za zamenjavo besede)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
26.	Znam premikati ali kopirati besedilo znotraj enega ali več odprtih dokumentov	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
27.	Znam uporabiti ukaz Razveljavi (Undo) in Uveljavi (Redo)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
28.	Znam uporabiti ukaz Najdi za iskanje določene besede ali fraze	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
29.	Znam pripraviti stran (pokončno, ležeče, spremeniti robove, vstaviti prelom strani, avtomatično številčenje strani)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
30.	Znam oblikovati besedilo (spreminjati velikost in vrsto pisave, male in velike črke, pisati ležeče, krepko in podčrtano, uporabiti obstoječ slog za besedo, stavke in besedilo)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
31.	Znam vstaviti in urejati tabele (ustvarim tabelo v katero lahko vstavim besedilo, vstavim podatke v tabelo in jih uredim, izberem, vstavim, izbrišem vrstice in stolpce, spreminjam velikost vrstice in stolpca)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
32.	Znam popraviti besedilo (pregled in popravek pravopisnih napak)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
33.	Znam si ogledati dokument v predogledu in ga natisniti	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
	3. SKLOP: UPORABA INTERNETA			
34.	Vem kaj je spletni brskalnik in vem čemu služi	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
35.	Znam odpreti in zapreti program za spletni brskalnik, vnesti spletno stran ter jo pregledati	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame

36.	Znam dodati in izbrisati spletno stran med priljubljenimi	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
37.	Znam določiti nastavitve tiskanja spletne strani: celotna spletna stran, določen okvir, izbrano besedilo, število kopij ter izbrano natisnem	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
38.	Zavedam se nevarnosti okužb računalnika ob prenosu datotek ter nevarnosti zlorab in prevar osebnih podatkov	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
4. SKLOP: UPORABA ELEKTRONSKE POŠTE				
39.	Znam pošiljati elektronsko pošto (znam odpreti in zapreti program za pošiljanje elektronske pošte, dodati in odstraniti naslove prejemnikov pošte, odpreti in zapreti prejeto pošto, odpreti in shraniti pripete datoteke)	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
40.	Znam uporabiti funkcije Odgovor, Odgovori vsem ter Posreduj	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
41.	Znam poslati pošto več prejemnikom	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
42.	Znam sporočilu pripraviti datoteko	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
43.	Znam premakniti sporočilo v novo mapo, ga izbrisati ter obnoviti iz mape izbranih sporočil	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
44.	Znam izprazniti mapo izbranih sporočil	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame
45.	Znam natisniti sporočilo	0 - Sploh ne drži zame	1 - Delno drži zame	2 - Drži zame

Interpretacija rezultatov

Trditve, o katerih se je izjasnil naš kandidat v evalvacijskem vprašalniku so razvrščene v štiri temeljne vsebinske sklope:

1. Temeljna informacijska znanja
2. Izdelava in oblikovanje besedil
3. Uporaba interneta
4. Uporaba elektronske pošte.

Pri vsaki trditvi ima kandidat možnost izbrati med tremi ponujenimi ocenami:

1. Sploh ne drži zame (ocena 0)
2. Delno drži zame (ocena 1)
3. Drži zame (ocena 2).

Zaradi lažjega izrekanja končne utemeljitve posameznikove razvitosti kompetence digitalna pismenost, smo vsako od ponujenih izjav tudi točkovali, in sicer izjava drži zame dobi 2 točki, delno drži zame 1 točko in sploh ne drži zame ne dobi točk. Tako pri vsakem vsebinskem sklopu dobimo maksimalno število točk, in sicer:

1. Temeljna informacijska znanja: izjave 1 – 17, kar pomeni, da je maksimalno število točk, ki jih kandidat lahko doseže 34,
2. Izdelava in oblikovanje besedil: izjave 18 – 33, kar pomeni, da je maksimalno število točk, ki jih kandidat lahko doseže 32,
3. Uporaba interneta: izjave 34 – 38, kar pomeni, da je maksimalno število točk, ki jih kandidat lahko doseže 10,
4. Uporaba elektronske pošte: izjave 39 – 45, kar pomeni, da je maksimalno število točk, ki jih kandidat lahko doseže 14.

Delitev na posamezne vsebinske sklope ter točkovanje teh je svetovalcu lahko v pomoč predvsem pri definiranju močnih področij posameznika z vidika razvitosti kompetence digitalna pismenost kot pri definiranju šibkejših področij, ki zahtevajo dodatno delo kandidata in zato še bolj ciljno usmerjeno, celovito in natančno povratno informacijo o možnih aktivnostih kandidata, ki bodo pripeljala do uspešnega rezultata. Pregled ocen po posameznih vsebinskih sklopih pa je lahko dobra opora tudi pri izrekanju končne ocene kandidata z vidika razvitosti kompetence digitalna pismenost. Ocenjeni posamezni vsebinski sklopi predstavljajo hkrati dobro podlago za strukturirano in utemeljeno končno oceno o razviti digitalni kompetenci pri kandidatu.

Za lažje izrekanje ustrezne povratne informacije kandidatu pa je potrebno vse posamezne vsebinske sklope pogledati kot smiselno celoto. Kandidat lahko torej pri vprašalniku doseže maksimalno 90 točk. V nadaljevanju prikazujemo lestvico za celotno oceno razvitosti digitalne kompetence, in sicer:

Skupaj 90 točk

Primer opisa - splošno

Število točk	Ocena
Od 63 do 90 točk (70% - 100%)	Vajeni ste uporabe računalnika ter glavnih računalniških aplikacij v smislu iskanja, zbiranja, obdelave in uporabe informacij, tako za delo kot v prostem času. Informacije obravnavate kritično in znate ločevati med realnim in virtualnim svetom v smislu resničnosti in zanesljivosti informacij.
Od 36 do 62 točk (40% - 69%)	Uporaba računalnika ter glavnih računalniških aplikacij vam ni tuja, težko pa bi rekli, da je s tovrstno uporabo dosežena kompetenca digitalne pismenosti v celoti. Nekoliko več pozornosti bi bilo potrebo nameniti redni uporabi računalnika in računalniških orodij z namenom doseganja samostojnega in kritičnega iskanja, oblikovanja in uporabe informacij tako za delo kot v prostem času.
Manj kot 36 točk (manj kot 40%)	Verjetno ste z uporabo računalnika in glavnih računalniških aplikacij pričeli pred kratkim ali pa ste njegovi uporabi posvečali nekoliko manj časa. Predlagamo pogostejšo rabo, z namenom doseganja samostojnega in kritičnega iskanja, oblikovanja in uporabe informacij tako za delo kot v prostem času.

Pri vsaki oceni je navedena splošna ocena razvitosti kompetence digitalna pismenost, saj smo pri opredelitvi izhajali iz temeljen opredelitve digitalne kompetence. Tovrsten zapis lahko služi svetovalcu kot izhodišče za oblikovanje konkretne ocene za vsakega posameznega kandidata, saj lahko navedene povratne informacije dopolnite s konkretnimi ugotovitvami po posameznih vsebinskih sklopih, v smislu izpostavljanja tako dobrih, kot slabih področij razvitosti digitalne kompetence. Vaša povratna informacija bo tako bolj celovita, natančna, individualizirana ter opremljena s konkretnimi napotki v podporo razvoju manjkajočih dimenzij digitalne kompetence za vsakega posameznega kandidata.